TEOSTO | URHO KEKKOSEN KATU 2 C
FI-00100 HELSINKI FINLAND | +358 9 681 011
teosto@teosto.fi

31.1.2019

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Asiantuntijakuulemisen 30.1.2019 päätteeksi sovittiin, että asiantuntijat toimittavat vastauksensa valiokunnan jäsenten esittämiin kysymyksiin kirjallisesti. Teoston puolesta vastaamme seuraaviin edustaja Kasvin esittämiin DSM-direktiiviehdotuksen artiklaa 13 koskeviin kysymyksiin:

Pystyykö pieni startup-yritys arvioimaan, onko sen toiminta lainmukaista?

Neuvoston 25.5.2018 hyväksymän direktiivitekstin 2 artiklan 5 kohta sisältää useita artiklan 13 soveltamisalaa rajaavia kriteereitä. Määritelmän mukaan online-sisällönjakopalvelun tarjoaja (online content sharing service provider) tarkoittaa
- tietoyhteiskunnan palvelun tarjoajaa,
- jonka pääasiallinen tarkoitus tai yksi pääasiallisista tarkoituksista
- on varastoida ja tarjota yleisölle pääsy
- suureen määrään teoksia tai muuta aineistoa,
- jonka palvelun käyttäjät ovat siihen ladanneet ja
- jota palveluntarjoaja organisoi ja edistää
- ansiotarkoituksessa.

Mikäli joku näistä edellytyksistä ei täyty, myöskään artikla 13 ei sovellu palveluun.

Lisäksi määritelmässä on erikseen suljettu pois seuraavan tyyppiset palveluntarjoajat:
- ilman ansiotarkoitusta toimivat online-tietosanakirjat (esim. wikipedia)
- ilman ansiotarkoitusta toimivat koulutukselliset ja tieteelliset tietovarannot
- ilman ansiotarkoitusta toimivat avoimen lähdekoodin kehitysalustat
- internet-yhteyksien tarjoajat
- sähköiset kauppapaikat
- pilvipalvelut, joihin yksittäiset käyttäjät (kuluttajat ja yritykset) voivat tallentaa tietojaan omaa käyttöään varten

Avaako vai sulkeeko direktiivi markkinoita uusilta toimijoilta?

Kuten lausunnossamme toteamme, alustapalvelumarkkinoiden nykyinen toiminta ei ole normaalia: ”Se perustuu jättimäisten alustapalveluyritysten taitavasti rakentamaan liiketoimintamalliin, jonka lähtökohtana on sisältöjen massiivinen hyödyntäminen ilman tekijänoikeudellista vastuuasemaa sähkökauppadirektiivin 14 artiklaan tukeutuen. Markkinoiden palauttaminen normaaliksi edellyttää juuri sellaista alustapalveluiden vastuuasemaa ja velvoitteita kirkastavaa sääntelyä, jonka lähtökohdat neuvosto ja parlamentti ovat hyväksyneet.” Näkemyksemme on, että direktiivillä oikaistaan nykyinen vääristynyt kilpailuasetelma ja tehdään tilaa uusille toimijoille.

Lisäksi viittaamme Teknologiateollisuus ry:n Jussi Mäkisen puheenvuoroon, jossa hän mainitsi, että Teostolla on lisensiointisopimus YouTuben kanssa. Tämä pitää paikkansa: sopimus YouTuben kanssa on ollut voimassa vuodesta 2014 alkaen. Lausunnossamme totesimme arvokuiluongelman johtuvan siitä, että alustapalvelut ”eivät maksa tekijänoikeuskorvauksia oikeudenhaltijoille lainkaan tai aineistojen todellisen hyödyntämisen mukaisesti”. YouTuben osalta kysymys on jälkimmäisestä: mainosrahoitteisen YouTuben maksamat tekijänoikeuskorvaukset eivät perustu musiikin todelliseen kokonaiskäyttöön palvelussa vaan ainoastaan mainosten yhteydessä. Tästä syystä korvausperusta ei ole verrannollinen normaalisti lisensioituihin musiikkipalveluihin ja korvaustuotot jäävät kokonaisuutena huomattavasti alemmiksi kuin niiden tulisi näkemyksemme mukaan olla.

Ystävällisin terveisin

Martti Kivistö
johtaja, regulaatio ja toimintaympäristö, OTT, VT
Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry